

Åtgärdsmotion AM 63/2017 rd

Mats Nylund sv m.fl.

Åtgärdsmotion om att förnya kvalitetskraven för vägarnas vinterunderhåll

Till riksdagen

Upprätthållandet av vägnätet utifrån väderlek hör till de grundläggande uppgifterna för samhället. Senaste vinter var exceptionell med regn, frost och snö om vartannat, och flera delar av landet fick lida av det undermåliga vinterunderhållet som inte hängde med de förändrande väderlekarna. Det dåliga vinterunderhållet ledde till flera farliga situationer och trafikolyckor, och detta borde till varje pris undvikas denna vinter.

Vägarnas vinterunderhåll går ut på att ploga snö, bekämpa halkan, jämna ut vägytan samt avlägsna snö- och isvallar. I kvalitetskraven för vägarnas vinterunderhåll ställs krav på bland annat snödjupet, spår djupet och inom vilken tid en förutsatt åtgärd ska påbörjas och slutföras. Skötseln av vinterunderhållet hör till Trafikverkets och NTM-centralernas ansvarsområde, som vidare anlitar entreprenörer och deras underentreprenörer för att sköta vinterunderhållet av vägar. Till entreprenörernas ansvar hör att övervaka och kontrollera att kvaliteten uppfylls, och vid behov påbörja åtgärder för att återställa beställd kvalitet.

De största bristerna i vägarnas vinterunderhåll är att kvalitetskraven inte alltid uppfylls och att det förekommer brister i rapporteringen och kontrollen. Ett stort problem med vinterunderhållet är att skötselkriterierna för vägnätets vinterunderhåll inte är tidsenliga och att de är underdimensionerade. Skötselkriterierna svarar inte mot dagens krav eftersom de är uppgjorda med tanke på vinturar som i allmänhet räknas vara stabila och kalla från december fram till mars. Sådana var vintarna förr, men inte numera. Som framkommer i ACCLIM II-rapporten som Meteorologiska institutet (2011: 6) framställt, har Finlands medeltemperatur under hundra år (1909—2008) stigit med ca 0,9 °C, och under de senaste årtionden har speciellt vintrarna blivit varmare. Enligt så gott som alla prognoser kommer Finlands klimat framöver att bli både varmare och regnigare, speciellt under vintrarna.

Med tanke på vägarnas vinterunderhåll och de kvalitetskrav som ställs medför snabba ändringar i väderleken stora utmaningar. Av de serviceproducenter som anlitas för att sköta vägunderhållet, krävs att de noggrant följer med väderleksprognoserna för att i förväg kunna förbereda sig till att sköta de åtgärder som en ändring i vägföre kräver. För serviceproducenterna är det dock inte alltid så lätt att i förväg kunna förbereda sig då vädret kan te sig oförutsägbart, och då det ofta snabbt kan ändra från frost och snö till regn. För dem kan det vara svårt att veta det rådande läget på vägarna och när exakt det är tid att påbörja skötselåtgärderna.

Åtgärdsmotion AM 63/2017 rd

Ett bra vägunderhåll är dock livsviktigt. Vägarnas vinterunderhåll ska skötas på ett ändamålsenligt sätt så att ett dåligt vägföre inte äventyrar människors liv. Här krävs det att kvalitetskraven uppfylls, och därför måste både kvalitetskontrollen och uppföljningen bli bättre. Eftersom vägunderhållets kvalitetskrav är uppgjorda med tanke på jämna vinterförhållanden, krävs det också att kvalitetskraven förnyas så att de blir både tydligare och enklare samt anpassade till att bättre beakta förändrande väderlekar.

Vi föreslår

att regeringen vidtar åtgärder för att förnya kriterierna för vägarnas vinterunderhåll och att ta i bruk bästa tänkbara teknik för kvalitetskontroll och uppföljning.

Helsingfors 20.12.2017

Mats Nylund sv
Anna-Maja Henriksson sv
Peter Östman kd